

AUDIATUR ET ALTERA PARS?

Nech je vypočutá aj druhá strana

Významná zásada rímskeho práva, (nech je vypočutá aj druhá strana) by mala platiť pre všetkých, ktorí formujú verejnú mienku, ale hlavne tam kde sa môžu zdať na prvý pohľad niektoré veci nejasné, sporné.

V súvislosti s opätovným otvorením prípadu „cícerová nátierka“ výrobcu Alfa Bio, s.r.o. niektorými slovenskými printovými aj internetovými (digitálnymi) médiami poskytuje Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) v Banskej Bystrici verejnosti nasledovné informácie:

Koncom roku 2016 a začiatkom roku 2017 vyšli postupne v internetovom (vo viacerých prípadoch aj v printovom) vydaní články, ktoré nepravdivými, pravdu skresľujúcimi a verejnosť zavádzajúcimi tvrdeniami hrubo spochybňovali profesionalitu, odbornosť a česť epidemiológov, mikrobiológov a toxikológov banskobystrického RÚVZ, ktorí na základe laboratórnych testov potvrdili otravu botulotoxínom. Vzhľadom na klinické, epidemiologické a laboratórne zistenia bol RÚVZ Banská Bystrica, ako orgán štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva podľa paragrafu 11 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení noviel, **povinný plniť úlohy, zamerané na prevenciu ochorení a iných porúch zdravia a upozorniť verejnosť na konzumáciu podozrivej potraviny s možným poškodením zdravia.** Pri tak závažnej a veľmi často smrteľnej diagnóze, akou je botulizmus, je dôležité zabezpečiť včas vhodné opatrenia už aj pri hlásení suspektného (predpokladaného) prípadu, čo je v súlade s platnou slovenskou aj európskou legislatívou.

Nakoľko Slovensko je v súčasnosti demokratická krajina, vyžaduje príslušná legislatíva nielen vykonávať opatrenia, ale i informovať verejnosť, čím sa zabezpečuje vyšší stupeň ochrany zdravia spotrebiteľov (ak už daný výrobok mám doma a som informovaný nebudem ho konzumovať). Informovanosť spotrebiteľov často naráža na značné problémy, informovať je mnohokrát potrebné skôr ako sú k dispozícii výsledky analýz a podnikatelia sa obávajú finančných strát. Avšak zdravie a životy ľudí musia byť v každom slušnom štáte na prvom mieste pred ekonomickým ziskom podnikateľskej verejnosti. Po nežnej revolúcii boli štátne orgány napádané, že neinformovali včas napr. o havárii v Černobyle, dnes sú napádané, že informujú keď zistia nebezpečné potraviny na trhu. Najhoršie je, ak problém s bezpečnosťou potravín zneužijú niektoré senzácive chtivé médiá a jednotlivci.

Tvrdenia, že muž po konzumácii cícerovej nátierky výrobcu Alfa Bio, s.r.o. ochorel na **botulizmus je potvrdenou pravdou.** Nebyť správnej diagnostiky lekárov II. Neurologickej kliniky SZU FNŠP F.D.Roosevelta v Banskej Bystrici, ktorí na základe klinických príznakov a presvedčivých údajov o požití cícerovej nátierky výrobcu Alfa Bio, s.r.o. svedčiacich pre alimentárnu intoxikáciu charakteru botulinovej otravy, **bol by celý prípad skončil fatálne.** Tento pacient bol dlhší čas v kóme, na umelej ventilácii, podstúpil náročné vyšetrenia v spánkovom laboratóriu v Martine a v súčasnosti mu bola priznaná invalidita v dôsledku

poškodenia organizmu po ochorení na botulizmus. **Na diagnóze „alimentárna intoxikácia botulotoxínom“ lekári II. Neurologickej kliniky SZU FNsP F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici trvali a dosiaľ trvajú. Čo inými slovami znamená, že ich predpoklad, ktorý pacienti zachránil život, sa potvrdil.** Predmetné nepravdivé, verejnosť zavádzajúce tvrdenia, sa tak dotýkajú aj odbornosti, profesionálnej vážnosti a cti lekárov tejto kliniky.

Cícerová nátierka spomínaného výrobcu **BOLA** kontaminovaná baktériou *Clostridium botulinum*, produkujúcou botulotoxín. Preukázali to všetky laboratórne testy vzoriek zvyšného obsahu obalov cícerovej nátierky, ktorú skonzumoval 43-ročný Banskobystričan a správnosť postupu RÚVZ Banská Bystrica a laboratórneho výsledku potvrdili aj odborníci celosvetovo uznávanej inštitúcie - Robert Koch Institut Berlin. Ba čo viac, išlo o raritný prípad, kedy sa diagnostikovaný kmeň (*Clostridium botulinum* A3 s dokázanou produkciou toxínu) v Európe nevyskytol od roku 1922 a bol privezený pravdepodobne zo severovýchodnej Argentíny alebo Brazílie. Porovnanie s databázou NCBI Genbank database (*National Center for Biotechnology*) preukázalo **100 % identickú zhodu sekvencie aminokyselín** s kmeňom BoNT/A3 CDC54054 (JX110955), pôvodom z Argentíny. Nukleotidová sekvencia kmeňa *C. botulinum*, izolovaného z cícerovej nátierky, bola vložená do databázy NCBI Genbank pod číslom KU376389.

V súvislosti s výsledkami analýz na RÚVZ BB ako aj v Robert Koch Institute, ktoré potvrdili pre Európu **netypický subtyp A3 *Clostridium botulinum***, vedúci služobného úradu a regionálny hygienik, prof. MUDr. Cyril Klement, CSc. oficiálne požiadal Štátnu veterinárnu a potravinovú správu o došetrenie pôvodu cíceru, ktorý sa použil na výrobu konkrétnej cícerovej nátierky. Dňa 31.03.2016 bola doručená na RÚVZ BB odpoveď na došetrenie pôvodu cíceru od ústredného riaditeľa Štátnej veterinárnej a potravinovej správy, prof. MVDr. Jozefa Bireša, DrSc., v ktorej sa uvádza „...výrobca predložil doklady o vstupnej surovine – *Cicer arietinum*, ktorý dovezol z Českej republiky. Pôvod sa s jednotlivými dodávkami mení, nebolo jednoznačne možné určiť, z ktorej konkrétnej krajiny pochádzala príslušná dávka, z ktorej bol vyrobený výrobok (väčšinou sa jedná o **import z tretích krajín, napr. Argentína, Brazília**).“

Zverejňujeme príspevok dotýkajúci sa tejto problematiky, ktorý bol prezentovaný na stretnutí odborníkov a prijatý do príslušného zborníka. V dohľadnej dobe budú vo vedeckej literatúre uverejnené ďalšie odborné a necenzurované články, o ktorých budeme odbornú verejnosť informovať.

V svetle týchto faktov a v súlade s § 7 a § 8 zákona č. 167/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) sa RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici písomne ohradil formou žiadostí o uverejnenie opravy, adresované všetkým riaditeľom vydavateľstiev a šéfredaktorom uvedeným periodík. Napriek tomu s výnimkou portálu **bystricoviny.sk**, ktorého šéfredaktor M. Toman nielenže odmietol zverejniť opravu, ale naďalej rozvíjal svoje neodborné a pravde nezodpovedajúce tvrdenia a vydavateľstva **MAFRA Slovakia a.s.**, ktoré taktiež odmietli uverejniť opravu (HNonline.sk) nikto z oslovených nepovažoval za potrebné nielenže zverejniť opravu, ale ani slušne odpovedať na list regionálneho hygienika prof. MUDr. Cyrila Klementa, CSc. **Preto ich opätovne touto formou vyzývame k splneniu svojej zákonnej povinnosti.**

Problematika celej kauzy hlavne z medicínskeho hľadiska je veľmi zložitá, a preto je nepochopiteľné, že ak chcel autor použiť uvedené tvrdenia v článkoch, na ktoré prikladáme linky, mali si ich overiť u odborníkov, ktorí celú problematiku do detailov ovládajú. Všetci majú tituly profesorov, docentov a doktoráty z relevantných medicínskych odborov, či prírodných vied, a teda by fundovane boli autorom poskytnúť dostatok dôkazov na to, aby uvedené tvrdenia buď vôbec nezverejňovali, alebo napísali o tejto téme pravde zodpovedajúce fakty. Ani jeden z autorov tak neurobil, čím porušili jednu zo základných zásad novinárskej praxe - overiť si fakty aj u druhej strany, a v neposlednom rade sa spreneverili Etickému kódexu novinára, ktorého **HLAVNÝMI ZÁSADAMI, ktorými sa novinár riadi vo svojej práci, sú nestrannosť, vyváženosť, objektivita, poctivosť, čestnosť, pravdivosť, zodpovednosť a dôsledné overovanie faktov.**

<https://www.bystricoviny.sk/spravy/bystricky-ruvz-ziskal-akreditaciu-stanovenie-pritomnosti-botulotoxinu/>

<https://www.cas.sk/clanok/499078/vyrobca-cicerovej-pochutky-okolo-ktorej-sa-strhla-aféra-uchádza-sa-o-novu-funkciu-zmena-kariery/>

<http://hnonline.sk/slovensko/892294-vyrobca-znamych-natierok-sa-postavil-kot-lebovi-chce-byt-bystrickým-zupanom>

<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2016/cislo-50/synovia-obratili-otcovu-firmu-hore-nohami.html>,

Literatúra:

Lúquez, C.; Raphael, B.H.; Joseph, L.A.; Meno, S.R.; Fernández, R.A.; Maslanka, S.E: Genetic diversity among *Clostridium botulinum* strains harboring bont/A2 and bont/A3 genes. Appl Environ Microbiol 2012, 78, 8712-8718.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/nucleotide/KU376389>